

Resultat Synbesiktningen 2018

Summerad statistik från undersökningen

Synbesiktningen genomfördes 18-21 oktober 2018 på 61 av Bilprovningens stationer, i köpcenter och i Synoptiks 135 butiker.

1 475 bilister, 56 % män och 42 % kvinnor (2 % angav ej kön), svarade på frågor gällande syn och bilkörning. Därefter testade optiker från Synoptik deras syn med en syndator, en så kallad autorefraktor. För personer med glasögon mättes styrkan på glasen med en så kallad vertometer och värdena jämfördes sedan med deras okorrigerade synstyrka. 1 249 bilister valde att testa sin syn.

90 procent vill ha lagstadgade synkontroller

90 procent av bilisterna svarar att de tycker att det borde vara lagstadgat med synkontroller för bilister i samband med körkortsförnyelsen som sker vart tionde år.

Idag behöver man göra en synkontroll i samband med att man ansöker om körkortstillstånd. Efter det behöver man aldrig mer göra en synundersökning som bilförare. I de flesta EU-länder genomför man återkommande synkontroller på bilister efter att de har tagit körkort.

Var sjätte bilist ser oskarpt på två meters avstånd

17 % av de synundersökta bilisterna uppvisade ett okorrigerat synfel som gav en synskärpa på visus 0,5 eller sämre. Med den här synskärpan ser bilisten oskarpt på två meters avstånd, det vill säga strax efter motorhuven. Antalet trafikfarliga bilister har i många år legat på en hög nivå: 15 % (2013), 17 % (2014), 18 % (2015), 20 % (2016), 18 % (2017) och 17 % (2018).

Samtidigt tycker **94 procent** att de har tillräckligt bra syn för att köra i trafiken med eller utan glasögon och linser, bland männen är de 95 procent och bland kvinnor 90 procent.

Var tionde bilist är olaglig

10 % av de synundersökta bilisterna uppvisade ett okorrigerat synfel som gav en synskärpa sämre än visus 0,5, vilket innebär att de inte skulle få ta körkort i dagens läge. De här bilisterna ser oskarpt på en meters avstånd, det vill säga strax efter bilrutan.

Totalt 5 707 588 personer har B-körkort i Sverige i oktober 2018 enligt Transportstyrelsen. Det innebär att det finns närmare en miljon bilister med trafikfarlig syn och cirka 570 000 bilister med olaglig syn.

Sju av tio ser sämre i mörker

Drygt sju av tio (69 %) upplever att de ser sämre när de kör i mörker, bland männen är de 62 % och bland kvinnorna är de 77 %. Av bilister över 51 år uppger över 70 % att de ser sämre när de kör i mörker.

Underlag från undersökningen se nedan.

Bas. Bilister som valde att mäta sin syn, 1 249 bilister.

Bilister med någon form av synfel	Alla	Män	Kvinnor
Bilister med + styrkor	45 %	47 %	44 %
Bilister med – styrkor	32 %	28 %	36 %
Bilister utan synfel	23 %	25 %	20 %

77 % har någon form av synfel.

Trafikfarliga bilister	Alla	Män	Kvinnor
Totalt	17 %	18 %	15 %

En av sex har trafikfarlig syn.

Olagliga bilister	Alla	Män	Kvinnor
Totalt	10 %	10 %	10 %

En av tio har olaglig syn.

Bas. samtliga bilister, 1 475 bilister

Upplever du att du ser sämre när du kör i mörker?	Alla	Män	Kvinnor
Ja, mycket sämre	13 %	9 %	18 %
Ja, lite sämre	56 %	53 %	59 %
Nej	31 %	38 %	23 %

69 % upplever att de ser sämre när de kör i mörker.

Åldersfördelat	Upp till 30	31-40	41-50	51-60	61-70	71 och uppåt
Ja, mycket sämre	8 %	13 %	12 %	14 %	15 %	12 %
Ja, lite sämre	40 %	46 %	55 %	63 %	61 %	59 %
Nej	52 %	41 %	33 %	23 %	24 %	29 %

74 % av svarande över 50 år upplever att de ser sämre när de kör i mörker.

Tycker du att det borde vara lagstadgat med synkontroller för bilister i samband med körkortsförnyelsen som sker vart tionde år?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	90 %	89 %	92 %
Nej	10 %	11 %	8 %

Om ja, från vilken ålder?	Alla	Män	Kvinnor
35 år	27 %	22 %	34 %
45 år	32 %	32 %	33 %
55 år	24 %	27 %	19 %
65 år	13 %	15 %	11 %
75 år	3 %	3 %	3 %
85 år	1 %	1 %	0 %

59 % tycker senast vid 45 år ålder. Kvinnor tycker att synkraven ska införas tidigare än män.

Tycker du att din syn är tillräckligt bra för att köra säkert i trafiken?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	68 %	73 %	60 %
Ja om jag har glasögon eller linser	26 %	22 %	30 %
Nej	3 %	3 %	5 %
Vet ej	3 %	2 %	5 %

94 % tycker att de har tillräckligt bra syn för att köra säkert i trafiken med eller utan glasögon eller linser (95 % män, 90 % kvinnor).

Ungefär hur ofta gör du en synundersökning?	Alla	Män	Kvinnor
Varje år	16 %	14 %	19 %
Vart tredje år	40 %	38 %	43 %
Vart femte år	18 %	20 %	14 %
Vart tionde år	8 %	9 %	7 %
Aldrig	18 %	19 %	17 %

56 % har svarat minst var tredje år. Kvinnor gör synundersökningar oftare än män.

Ungefär hur ofta tycker du att privatbilister bör kontrollera sin syn för att köra trafiksäkert?	Alla	Män	Kvinnor
Varje år	25 %	23 %	28 %
Vart tredje år	44 %	43 %	44 %
Vart femte år	17 %	20 %	15 %
Vart tionde år	4 %	4 %	4 %
Aldrig	1 %	1 %	0 %
Vet ej	9 %	9 %	9 %

69 % tycker att privatbilister bör kontrollera sin syn minst vart tredje år för att köra trafiksäkert.

Ungefär hur ofta tycker du att yrkeschaufförer bör kontrollera sin syn för att köra trafiksäkert?	Alla	Män	Kvinnor
Varje år	63 %	57 %	70 %
Vart tredje år	24 %	27 %	19 %
Vart femte år	8 %	11 %	5 %
Vart tionde år	1 %	1 %	1 %
Aldrig	0 %	0 %	0 %
Vet ej	4 %	4 %	5 %

87 % tycker att yrkeschaufförer bör kontrollera sin syn minst vart tredje år för att köra trafiksäkert.

Så gick undersökningen till

Optikernas tester visade att 17 % av de undersökta bilisterna hade en trafikfarlig syn, det vill säga skillnad i styrka (dioptri) mellan sin synstyrka och eventuella glasögon- eller linsstyrkor som var -0,75 eller högre för närsynta (här mättes bilister i alla åldrar) och +1,0 eller högre för översynta. Av de översynta mättes endast bilister över 55 år, en åldersgrupp som generellt sett påverkas starkare än andra av översynthet. För både närsynta och översynta medför så här stora skillnader i styrka också allvarliga skillnader i synskärpa. De här bilisterna hade en nedsatt synskärpa på 30 % eller mer vilket motsvarar en oskärpa som börjar på 2 meters avstånd.

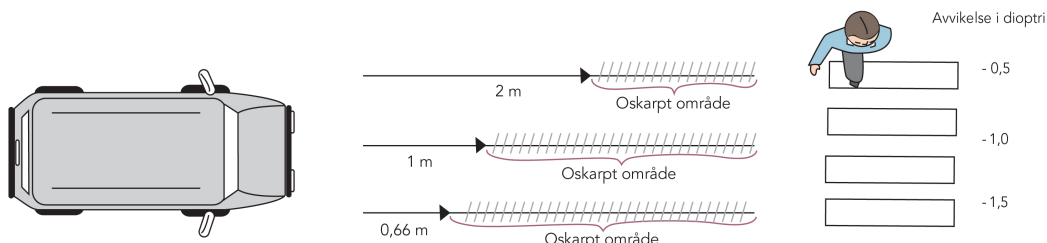
Bilister med olaglig syn hade en skillnad i styrka (dioptri) mellan sin synstyrka och eventuella

glasögon- eller linsstyrkor som var - 1,0 eller högre för närsynta (här mättes bilister i alla åldrar) och +1,25 eller högre för översynta. Av de översynta mättes endast bilister över 55 år, en åldersgrupp som generellt sett påverkas starkare än andra av översynthet. De här bilisterna hade en nedsatt synskärpa på 50 % eller mer vilket motsvarar en oskärpa som börjar på 1 meters avstånd.

Fakta – så mycket förändras din synskärpa vid ett synfel

Om du är närsynt:

- En avvikelse på -0,5 dioptrier sänker synskärpan med 30 % och ger oskärpa på avstånd över 2 meter.
- En avvikelse på -1,0 dioptrier sänker synskärpan med 50 % och ger oskärpa på avstånd över 1 meter.
- En avvikelse på -1,5 dioptrier sänker synskärpan med 75 % och ger oskärpa på avstånd över 0,66 meter.

Om du är översynt/ålderssynt och är över 55 år:

- En avvikelse på +1,0 dioptrier sänker synskärpan med 50 % och ger oskärpa på avstånd över 1 meter.
- En avvikelse på +2,0 dioptrier sänker synskärpan med 80 % och ger oskärpa på avstånd över 0,5 meter.
- En avvikelse på +3,0 dioptrier sänker synskärpan med 90 % och ger oskärpa på avstånd över 0,33 meter.

